Eerste jaargang. Nr 29. — 5 cent. per nummer — 8 bladzijden — Zondag 21 Maart 1915

DE Vlaamsche Post

ALGEMEEN DAGBLAD VOOR VLAANDEREN.

Houdt u fier
en ziet niet omme
Pol De Mont

ABONNEMENTSPRIJS :

	Binnenland	Nederland
3 maanden	Fr. 4.00	f. 3.50
6 »	» 7.50	f. 6.00
12 »	» 14.00	f. 10.00

BEHEER EN REDAKTIE :
BEGIJNHOFLAAN, 40
GENT

AANKONDIGINGEN :

	Binnenland	Nederland
Van 1 tot 5 regels. . .	Fr. 1.50	f. 0.75
Elke regel meer	» 0.50	f. 0.25

Grootere advertentiën bij nadere overeenkomst.

DE VLAAMSCHE POST verschijnt 7 maal p. week op 8 bladzijden.

INHOUD.— Blad A. — Bekendmaking. — De Oorlog. — Algemeen overzicht met kaart — Telegrammen. — Officieele Berichten. — Kleine Kronijk. — Burgelijke stand. — Kunstkronijk : Beethovens's IXe Symphonie.

Blad B. — Misdadige aanslagen op ons Onderwijs. — Buitenland. — Binnenland. — Uit G. G^s Duik Almanak. — Gemengd Nieuws.

MENGELWERKEN. — Uit de revolutietijd; brieven van en aan J. F. Willems. — De Dweper door Hall Caine.

Bekendmaking

Gent, 17 Maart 1915.

Van af 20 Maart 1915, treedt het volgende tarief voor Verpleging, drank inbegrepen, in werking :

1) Voor officieren en daarmee gelijkgestelde beambten :

Als maximumprijs voor ontbijt tot		fr. 1.00
» »	middagmaal tot	4.00
» »	avondmaal tot	3.00

2) Voor onderofficieren en manschappen :

Als maximumprijs voor ontbijt tot		fr. 0.50
» »	middagmaal tot	2.00
» »	avondmaal tot	1.50

De Etappen-Kommandant.

De Oorlog.

Algemeen Overzicht

(230ste Dag). 21 Maart 1915.

Reeds in ons nummer van verleden Vrijdag spraken we over het langzaam wakker worden der beide tegenstrevers aan het Westelijk front, waarvan de gevechten aan den Yzer, ten zuiden van Yperen, bij Nieuw Kapelle, in Champagne en in de Argonnen de voorteekens zijn. In de N. R. C. van 18 Maart wordt er in het artikel over « de Toestand » ook van dat langzaam ontwaken gesproken en wel in de volgende bewoordingen.

« Algemeen wordt verwacht, dat met het voorjaar de strijd, waar deze nu smeulend is, fel zal oplaaien en er beslissende slagen zullen worden geleverd.

Omtrent den uitslag van die slagen, met name op het Westelijk front, worden veel voorspellingen gemaakt, maar die berusten gemeenlijk, onder den invloed van hetgeen de voorspeller wenscht, op een eenzijdige bloemlezing uit de verschillende mogelijkheden die voor overweging in aanmerking komen. »

Het is natuurlijk niet te ontkennen dat er gegevens kunnen bestaan waaruit, zonder eenzijdigheid, een gevolg kan afgeleid worden, maar die gegevens zijn gewoonlijk van zeer weinig belang — inderdaad het belangrijkste wordt steeds verzwegen — zoodanig dat een gevolgtrekking maar zeer weinig kans hebben kan de juiste te zijn.

Wat kan er b.v. nu reeds voorspeld worden aangaande het Westelijk front? Niets; noch een vooruitgang van den eenen, noch een overwinning van den anderen.

Hetgeen in de berichten nu wordt vermeld is nog altijd van evenweinig belang, op zich zelf genomen, als de gevechten van voor twee à drie maanden. Het is alleenlijk maar een gereedmaken tot de gevechten van het voorjaar.

De winsten, die van beide zijden betwist worden, zijn van geen of weinig beteekenis.

Men moet maar eens denken aan de maanden Augustus, September en Oktober om er zich van te overtuigen.

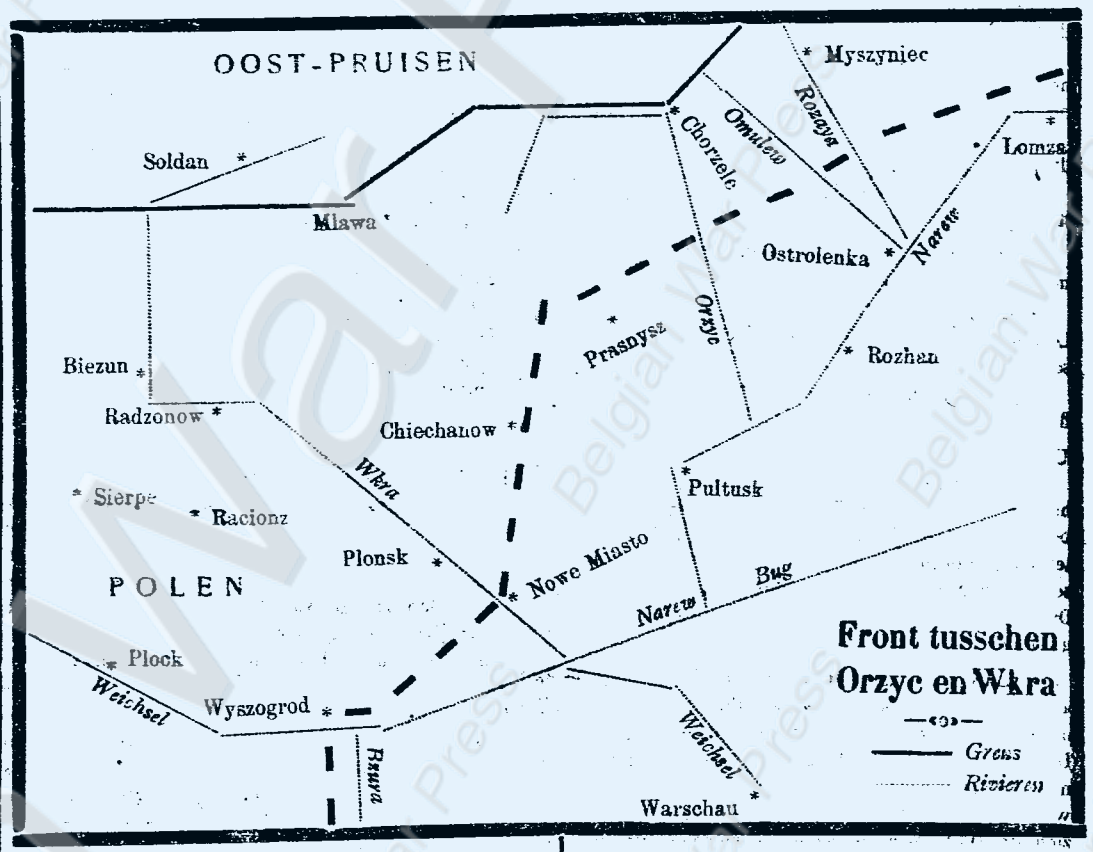
In het Oosten heeft men integendeel dat afwachten van een gunstiger seizoen niet gekend; daar was het steeds een afwisselend offensief.

De daar thans geleverde gevechten worden reeds voorspeld bij 't begin der Duitsche opmarsch. Het was te voorzien dat de Russische troepen die zich zoo vlug terugtrokken zich zouden hergroepeeren bij de vestinglijn Narew-Bobr-Niemen, om vandaar weer voorwaarts op te rukken.

In de streek rond Prasnysz ontmoeten de Russen echter een krachtig defensief zoodanig dat de aanvallen op de oevers om Omulew, de Orzyc en de Wkra herhaaldelijk vermeld zijn in de officieele berichten.

In 't uiterste Noord-Oost hoekje van Pruisen zijn Russische afdeelingen tot in de stad Memel op de Memel of Niemen binnengedrongen.

Buiten die gevechten aan de Oost-Pruisische grens gebeurde er niets van belang noch in de Karpathen noch in Oost-Galicië.

Telegrammen

Westelijk Front

Duitsche officieele Berichten.

BERLIJN, 18 Maart. (Wolff.) Officieele mededeeling uit het groote hoofdkwartier :

Een voorwaartsche beweging van de Franschen tegen onze stelling aan de zuidelijke helling van de Lorettehoogte is afgeslagen.

Gedeeltelijke aanvallen van de Franschen in Champagne ten N. van Lemesnil zijn door tegenaanvallen tot staan gebracht.

Een daar tegen den avond opnieuw begonnen aanval werd met zware verliezen voor den vijand afgeslagen.

In de Argonnen verflauwden gisteren de gevechten.

Fransche vliegers hebben op de open Elzassische stad Schlittstadt bommen geworpen waarvan slechts een uitwerking had. Zij trof een kweekschool voor onderwijzeressen, waarbij twee kinderen gedood en tien zwaar gewond werden,

Als antwoord hierop werd vannacht de vesting Calais met bommen van zwaar kaliber bestookt.

BERLIJN, 19 Maart. — Ten N. Le Mesnil en Beau Séjour twee vijandelijke aanvallen mislukt. Vijand trok zich met zware verliezen terug. Fransche aanval Z. O. Verdun afgewezen. Aan de Oostrand der Maashoogten wordt nog gevochten.

(Beide telegrammen zijn reeds gedeeltelijk in onze vorige oplaag verschenen.)

Fransche officieele Berichten.

PARIJS, 17 Maart. (Reuter.) Officieel bericht van vanavond :

Tegenaanvallen, door de Duitschers in de streek van Atrecht en Albert, zijn afgeslagen.

In Champagne zijn wij vorderingen blijven maken in de bosschen tusschen Pertes en Souain.

De vijand, het belang der stelling die wij op den heuvelkam, ten noorden van Mesnil hebben veroverd, beseffend, heeft vanochtend hevige tegenaanvallen gedaan. Een regiment landstorm steunde de gardetroepen, die vooraangingen.

In Argonne hebben wij het gewonnen terrein versterkt.

PARIJS, 18 Maart. (Reuter.) Officieel bericht van vanmiddag :

Tusschen Leie en Oise hebben de Duitschers den Lorette-heuvel en de dorpen Carnoy en Maricourt beschoten.

In Lotharingen hebben onze vliegers het station Conflans gebombardeerd.

Uit de Yserstreek.

SLUIS, 18 Maart. — De actie aan het Yserfront wordt heden blijkbaar voortgezet. Gisteren werd het kanongebulder gedurende den geheelen dag gehoord. Hedenochtend vroeg begon het weder. Het centrum van den strijd schijnt ten Noordwesten van Dixmuiden te liggen. Veel Duitsche troepen worden in de richting van het front gezonden.

BERLIJN, 18 Maart. (Korrespondenz Norden.) In de « Echo de Paris » schrijft Marcel Hutin over den aanval op St. Eloy gedurende l.l. Zondagnacht het volgende : De Duitschers, die versterkingen hadden gekregen, vielen met zoo groote heftigheid aan, dat de Britsche troepen, wilden ze niet omsingeld worden, de stelling, waarop zich de Duitschers als razenden wierpen, wel moesten opgeven.

Oostelijk Front

Duitsche officieele Berichten.

BERLIJN, 18 Maart (Wolff). Officieele mededeeling uit het groote hoofdkwartier :

Aanvallen van de Russen tegen onze stellingen tusschen de Pissic en de Orcyz en ten N.-O. van Przasnysz zijn gisteren vruchteloos voortgezet.

Ten W. van de Skrwa hebben wij 900 en ten O. van de Skrwa 1000 gevangenen gemaakt en veroverden 4 machinegeweren.

Een goedkoop succes behaalde een troep Russischen landstorm bij een inval in Oost-Pruisen in de richting van Memel, waarbij hij dorpen en landgoederen plunderde en in brand stak.

Als straf hiervoor zijn aan de steden van het door ons bezette zware Russische gebied boeten bij wijze van schadevergoeding opgelegd.

Voor elk door deze horden op Duitsch gebied afgebrand dorp of landgoed zullen drie dorpen of drie landgoederen in het door ons bezette Russische gebied aan de vlammen worden prijsgegeven.

Elke schade, ten gevolge van brand in Memel aangericht, wordt met de afbranding van Russische gouvernementsgebouwen in Suwalki en andere in onze handen zich bevindende gouvernementshoofdplaatsen beantwoord.

BERLIJN, 19 Maart. Het hoofdkwartier deelt mede :

Aan de Memel zijn zwakke Russische afdeelingen binnengedrongen. Tegenmaatregelen genomen. Tusschen Pissep en Orzyc en ten N. O. van Prasnysz al de Russische aanvallen afgeslagen. Vijandelijke verliezen zeer zwaar. Ten Z. aan den Weichsel geen veranderingen.

(Beide telegrammen reeds gedeeltelijk in een vorige oplaag verschenen.)

Russisch officieel Bericht.

ST-PETERSBURG, 17 Maart (P. T. A.). Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier :

Ons offensief op beide oevers van de Orzyc blijft zich ontwikkelen ondanks den hardnekkigen tegenstand van den vijand.

In de Karpathen heeft ons offensief in de streek van Rabbe eveneens vorderingen gemaakt. Wij hebben opnieuw aanvallen der Duitschers en Oostenrijkers in de richting van de Stryj en van Munkacz afgeslagen.

Op de verdere gedeelten van het front is de toestand vrijwel onveranderd.

Weensch officieel Bericht.

WEENEN, 18 Maart. (Wolff.) Officieel bericht uit het groote hoofdkwartier :

In de Karpathen is op de heuvels ten westen van Laborez een aanval van sterke vijandelijke strijdkrachten na een bloedig gevecht met zware verliezen voor de Russen afgeslagen. Tal van vijandelijke compagnieën zijn hier vernietigd.

In Zuidoost-Galicië zijn herhaalde pogingen der Russen om bij verrassing enkele steunpunten in onze stellingen te nemen afgeslagen. Bij deze aanvallen, die met in aan tal overmachtige strijdkrachten ondernomen, overal op korten afstand van onze stellingen door het vuur onzer troepen zijn gefnuikt, hebben wij 280 man gevangen genomen.

Op de overige gedeelten van het front is niets van belang gebeurd.

In Oost Pruisen.

BERLIJN, 18 Maart (Wolff officieel). In de provincie Oost Pruisen en ook daarbuiten zijn de laatste dagen geruchten in omloop dat de Russen weer een deel der provincie hebben bezet. Officieele berichten bewijzen dat zulks niet juist is. De door ons in het Oosten bezette linie loopt van de Pilica langs Rawka en Bzura tot de Weichsel en zet zich ten noorden daarvan voort van de streek ten Oosten van Plock over Zurominck en Stupsk (beide ten zuiden van Mlawa). Vandaar loopt zij in Oostelijke richting door de streek ten noorden van Prasnysz, ten Zuiden van Mystinice, ten zuiden van Kolno ten noorden van Lomza en ontmoet bij Mocarze de Bobr; vandaar volgt ze de Bobr tot een punt ten noordwesten van Ossowiec, dat door ons wordt beschoten, loopt door de streek ten oosten van Augustowo, Krasnopol, Mariampol, Pilviszki en Syaki langs de grens over Tauroggen naar het noordwesten. Ons front ligt dus van begin tot het eind op vijandelijk gebied.

In den uitersten noordhoek van Oost-Pruisen hebben in de streek ten noorden van de Njemen den 17en dezer — en dus na het opduiken van bedoelde geruchten — zwakke Russische afdeelingen een inval gedaan. Alle maatregelen zijn genomen om deze bende te verdrijven.

Oorlog ter Zee

In de Zwarte Zee.

KONSTANTINOPEL, 18 Maart. (Wolff.) Een deel der Turksche vloot heeft vanochtend vroeg de scheepwerf te Feodossia (zuidkust van de Krim) in brand geschoten.

De beschieting van Smyrna.

BERLIJN, 18 Maart. (Korr. Norden.) Verscheidene bladen te Athene noemen de beschieting van Smyrna een bluf om Griekenland in den oorlog te trekken. Schade hebben de forten en batterijen niet geleden. De wali van Smyrna heeft bij het begin der beschieting 2000 Engelsche en Fransche onderdanen in hechtenis laten nemen en dreigde hen voor de Engelsch-Fransche vloot te plaatsen, wanneer de beschieting voortduurde. De admiraal begon daarop door bemiddeling van den Amerikaanschen consul onderhandelingen met den wali en eischte ontmanteling van de forten en overgave van de haven, terwijl de stad onder Turksch bestuur zou blijven. Na afwijzing van dien eisch verlangde hij, dat ingeval Duitsche of Oostenrijksche oorlogsschepen de haven zouden binnenloopen, den Engelschen een vervolging daarvnn in de haven zou worden toegestaan zonder dat de forten werd ingegrepen. Ook dit voorstel is door de regeering te Konstantinopel geweigerd.

Van Engelsch-Amerikaansche zijde.

NEW-YORK, 18 Maart. (Reuter.) Hoewel de Regeering stellig protesteeren zal tegen de nieuwe Engelsche maatregelen nopens den handel met Duitschland, wordt daarvan geen bepaald gevolg verwacht, daar Engeland, naar algemeen erkend wordt, in dit geval zeer sterk staat. Het Journal of Commerce schrijft : Hoewel de Vereenigde Staten opheldering zullen hebben te vragen, is er geen reden om zich op te winden over een zoo ingewikkeld netelig probleem, dat niet naar vaste regelen kan worden opgelost. Het blad gelooft niet dat de handel van de nieuwe maatregelen zoo ernstig last zal ondervinden als werd gevreesd, terwijl de uitwerking op den duur van den oorlog van overwegend belang kan blijken.

De Dardanellen

Turksche officieele Berichten.

KONSTANTINOPEL, 18 Maart (Wolff). Vanochtend in de vroegte heeft de vijandelijke vloot een hevig geschutvuur geopend tegen de forten der Dardanellen, die dat met succes hebben beantwoord et het Fransche pantserschip Bouvet in den grond hebben geboord.

(De Bouvet, een linieschip van 12000 ton, was in 1896 van stapel geloopen. De bewapening bestaat uit 2 stukken van 30,5 cM., 2 van 27,4 cM., 8 van 14 cM., 8 van 10 cM., 14 van 4,7 cM. en twee torpedolanceerbuizen. De bemanning telt 635 koppen. Red.)

KONSTANTINOPEL, 18 Maart. Een bijzondere berichtgever van het bureau van Wolff seint d.d. 16 dezer 's avonds :

De krijgsverrichtingen der Engelschen en Franschen voor de Dardanellen zijn na een geheel succesloose beschieting van twee forten in de nabijheid van Tsjanek Kale en Kilid ul Bahr tot stilstand gekomen. Blijkbaar weet de vijand geen raad met de omvangrijke verdedigingsmaatregelen door mijnversperringen en kustversterkingen. Dagelijks vliegt een Engelsch watervliegtuig boven de Turksche stellingen. Het stelt zich echter niet bloot aan het gevaar van een beschieting, zoodat geen waarnemingen kunnen worden gedaan. Alle pogingen om mijnen op te visschen en zoeklichten te beschieten blijven zonder gevolg. Zij worden steeds na den eersten treffer der batterijen afgebroken. Maandag moest een Engelsche kruiser, die na een gevecht van zeer korten duur een gevoeligen treffer kreeg, zich terugtrekken. Sedert heerscht weer algemeene rust.

In Afrika

Uit Duitsche bron.

BERLIJN, 18 Maart. — In de Vossische Ztg. bericht een onlangs uit Egypte teruggekeerde Duitsche koopman over de stemming en de gebeurtenissen in Egypte. Over ongeveer 70,000 strijdbare manschappen beschikkend, had de groot-sjeich der Senoessi op 1 November de oase Siwah veroverd en de Engelsche grensbezetting, benevens het voornaamste gedeelte van het aan den sjeich gezonden bijzondere Engelsche gezantschap op drie dagreizen westelijk van den Nijl over den kling gejaagd. De Senoessi gingen de hun tegemoet gestuurde Engelsche strijdkrachten in zuidelijke richting uit den weg, vernielden spoorwegen en verontrustten het land voortdurend.

Einde November deden zich in Kordofan en in de districten Sennar en Kassala opstanden voor, die tot een algemeenen opstand werden, toen de derwisj Mabur el Asi, genaamd de nieuwe Mahdi, de roode vaan van den heiligen oorlog naar het Nijldal droeg. Van alle zijde stroomden de ontevredenen toe. Den 13den December trokken ongeveer 40,000 derwisjen naar Fasjoda, waartegenover generaal Hawley ongeveer 6000 man Britsche en Egyptische troepen stelde.

Van dezen liepen alle inlandsche soldaten over, zoodat de regeeringstroepen, nauwelijks 2000 man sterk, bij den eersten stormloop der opstandelingen onder den voet werden geloopen.

Generaal Hawley en alle officieren vielen. Het meerendeel der soldaten kwam om onder de speersteken der wilde woestijnruiters.

Tengevolge van dit eerste groote wapenfeit der derwisjen vielen alle stammen, die aan de zijde der Engelschen waren blijven staan, af en was de Egyptische regeering gedwongen om aanzienlijke troepenmachten, die anders tegen de Turken aan het Suez-kanaal gebezigd waren, naar het bedreigde Soedan te zenden.

Het is niet te veel gezegd, dat op het oogenblik, aanvang Maart, geheel Soedan met de hoofdstad Charteem, benevens een groot deel van Nubië, zich in het onbestreden bezit der derwisjen bevinden.

Misdadige aanslagen op ons Onderwijs

Wij zullen sober zijn en niet veel kommentaar voegen bij de drie feiten die we willen meedeelen :

1. In de « Gazet van Brussel » van 20 Februari lazen we een brief van een inwoner uit Anderlecht. We nemen er een stuk uit over :

« In de gemeenteschool van Veeweyden, een uitsluitend Vlaamsch landbouwgehucht van Anderlecht, werd eene onderwijzeres aangesteld om avondleergangen te geven aan volwassen meisjes. Die juffrouw kent geen gebenedijd woordje Vlaamsch ; hare leerlingen daarentegen verstaan geen ziertje Fransch. Hoe dan les gegeven? De plaats ruimen voor eene meer bevoegde — en deze ontbreken thans hoegenaamd niet — strookt niet met het eerlijk waardigheidsbesef zooals dit hier wordt opgevat. Alle pogingen om zich door de leerlingen te doen verstaan mislukten. Er kwam woeling in de klas ; om dit tot bedaren te brengen, bracht de onderwijzeres de leerlingen aan het verstand dat ze mochten zingen. Toen werden daar gemeene, echt wallelijke liedjes uitgekeeld. De woorden ervan hadden elkeen doen blozen, maar de juffrouw, die niet beter wist, moedigde aan. Op zeker oogenblik kwam er twist in de kudde. De juffrouw kwam tusschenbeide en werd leelijk afgetakeld. 's Anderdaags regende het klachten van de ouders, Deze werden door de bestuurster ontvangen en ter zijde gelegd. De Walin blijft hare plaats behouden. Bij het sluiten van het schooljaar zullen onze vroede gemeenteva ders eens te meer kunnen vaststellen, dat de groote opofferingen, die zij zich voor het volksonderwijs getroosten, maar weinig nut afwerpen op die zoo bekrompen Vlamingen!

2. — Enkele weken geleden verscheen in het « Vlaamsche Nieuws » te Antwerpen een open brief aan Schepen Desguin, over wantoestanden aan de Stedelijke Noormaalschool voor onderwijzeressen aldaar. Sedert eenigen tijd was daar de Nederlandsche taal zooveel mogelijk verbannen geworden. Er was een bevel uitgevaardigd door de Bestuurster, om op de speelplaats en verder voor alle onderlinge gesprekken nóg alleen Fransch te gebruiken. Mevrouw de bestuurster wandelde zelf rond om na te gaan of het voorschrift werd opgevolgd en menige straf werd opgelegd. Verscheidene onderwijzeressen hielpen volijverig. Een paar weken na het verschijnen van dien open brief zonden de Antwerpsche Tak van het Algemeen Nederlands Verbond, alsook de Liberale Vlaamsche Bond, na onderzoek, een brief over deze kwestie naar het Gemeentebestuur. Beide brieven werden « zonder bespreking » door den Gemeenteraad (in zitting van 1 Maart) naar... de commissie van onderwijs verzonden.

3. — De dichter Raf. Verhulst ontvangt een brief uit Brussel. « Onze zegsman » — schrijft hij in het Vlaamsche Nieuws van 13 Maart — « is noch diplomaat, noch staatskundige. Hij bekleedt geen enkel openbaar ambt doch hij is toch iemand, van veel zaken op de hoogte, tevens van erkend gezag, want wij herinneren ons dat ministers en volksvertegenwoordigers, o. a. Emiel Vandervelde, zich in de Kamer wel eens op zijne zienswijze beriepen. Hoewel ver van een orthodoxe-geloovige komt hij veel in aanraking met de geestelijkheid. Voegen wij erbij, om de voorstelling te volledigen, dat hij geen flamingant is en zijn brief zelfs in 't Fransch gesteld. »

De brief handelt hoofdzakelijk over een verbod van Kardinaal Mercier aan de geestelijken om zich nog met Vlaamsche belangen bezig te houden (Hiermee stemt overeen een treurig artikel in de Gazet van Antwerpen van 10 Maart, waarin de Vlaamschgezinden vergeleken worden met Don Quichotten (wat op « zotten » rijmt, voegt de beschaafde opsteller er bij).

Maar wat ons voor het oogenblik in dien brief aanbelangt is de volgende zinsnede : « Ik heb in de (katholieke) gestichten van middelbaar onderwijs te Brussel kunnen vaststellen dat ze er de Vlamingen beginnen te boycotten, er vierkant voor uit komend : *Vlamingen en Duitschers dat is 't zelfde.* Die boycot wordt tot in de allerlaagste klassen aangewend. 't Is dus het uitwerksel van een strooming, waarvan de gewichtigheid niet moet onderschat worden ».

. . . . . .

Een man, die gewaarschuwd is, is er twee waard, zegt een Fransch spreekwoord.

En wij zouden tegen al die kuiperijen niets mogen inbrengen? Wij zouden hoorende doof en ziende blind moeten zijn? Wij zouden ons volk door eenige misdadigers moeten laten kapot maken, terwijl de grond ginder aan den Yser door Waal en Vlaming bloedig verdedigd wordt? Neen, Mijne Heeren, wij ook zullen onzen droeven plicht doen tot het laatste.

LAURENS.

Leest en verspreidt
DE VLAAMSCHE POST

BUITENLAND

China en Japan

Okoema, de Japansche minister-president, heeft den beslissenden termijn voor aanneming van de aan China gestelde eischen van 1 April tot 25 Maart ingekort. Blijkbaar wil Japan de onderhandelingen met China vóór de algemeene verkiezingen beslist zien.

Volgens een telegram uit Peking aan de « Daily Telegraph » zal de Chineesche regeering de eischen die zij strijdig acht met de souvereiniteit van den staat, onder geen beding inwilligen. « China wacht — vervolgt de correspondent — kalm den vrede in Europa af, overtuigd als het is dat Engeland de bepalingen van het verdrag met Japan nopens de onschendbaarheid van het Chineesche grondgebied niet alleen naar de letter, doch ook naar den geest zal weten te doen eerbiedigen. Daarom acht men hier de vraag of Japan troepen zal ontschepen of niet, van ondergeschikt belang.

* * *

De liberaal Molteno vroeg Dinsdag in het Lagerhuis aan Grey of het waar is, dat Vrijdag een groote troepenmacht uit Japan naar China is scheep gegaan, door een eskader oorlogsschepen vergezeld, en of hij zeggen kon, wat het doel was.

Grey zei, dat hij net van die vraag had kennis gekregen en nog niet kon antwoorden.

De liberaal Outhwaite vroeg aan Grey of er met Japan een overeenkomst was getroffen betreffende de schikking over Tsingtau.

Grey zei van neen.

Duitschland

Wij zijn zoo vrij het volgende te ontleenen aan een particuliere correspondentie van « De Nieuwe Rotterdamsche Courant » :

Nu met het opkomen van den landstorm in de Rijnprovincie (waarmee men in het belang van de fabrieksnijverheid zoo lang mogelijk gewacht had) worden alle steden en dorpen, geloof ik, garnizoenplaatsen. Het doet denken aan die eerste Augustusdagen, toen in elk dorp, elk gehucht soldaten in de volle dorpstraten te vinden waren. Maar dat waren tijdelijke inkwartieringen, voortrukkende troepen.

8

UIT DE REVOLUTIETIJD

Brieven van en aan

JAN FRANS WILLEMS

Aan Jer. de Vries.

(Vervolg).

Gister avond mensterde de prins van Oranje onze schutterij, die heerlijk marcheert en groote diensten bewezen heeft. Deze schutterij had voor een paar dagen, laat in den avond, in het Arsenaal met de vijfde afdeeling infanterie gemeen geld, eenige woorden twist, gelijk er natuurlijk tusschen Hollanders en Brabanders telkens ontstaan moet, wanneer zij als militairen met elkander in aanraking komen. Het schijnt, dat de twist door het verkeerd opvatten van een woord begonnen was, en men voegt erbij, dat zelfs eenige schutters hunne geweren aan het laden waren, toen burgemeester en commandant ertusschen kwamen, en door het doen aftrekken der 5e afdeeling den vrede herstelden. Voor het overige blijft de stad stil, althans de fatsoenlijk burgerklasse, in den goeden geest voor orde en wet. Op onze ronden van de burgerwacht is er schier nooit iemand op de straat te vinden, zoodat ik er zou durven voor instaan, dat hier te Antwerpen geen oproer uitbarsten zal. Jammer maar, dat men toelaat om naar Brussel over en weer te reizen (althans langs Vlaanderen), en dat men niet belet, dat onze dagbladen de proclamatiën, ja den geheelen inhoud der Brusselsche gazetten nadrukken. Men verhaalt daar allerlei gruwelen, in die door de troepen zouden gepleegd zijn. En zoo laat men de gemoederen al meer en meer aanstoken. Men vergeet, dat wij Belgen zijn en, hoe ook gezind, meewarigheid moeten gevoelen voor onze familiebetrekkingen te Brussel en elders.

De autoriteiten van Gent hadden de driekleurige vlaggen der muitelingen, *propter formam*, doen opsteken, meenende daardoor het gepeupel in rust te houden. Nu verhaalt men van alle kanten en schijnt het mij genoegzaam zeker, dat het volk in die stad *par force* het Oranje heeft doen ophalen, hetwelk nu weer aan den toren wappert. Noch Gent, noch Luik erkennen de orders, welke zij van Brussel ontvangen. Men verzet er zich tegen het inrukken der De Pottersche troepen. Indien nu de prins van Oranje van deze omstandigheid goed gebruik weet te maken, dan is alles nog niet verloren.

Vrouw en kinderen zijn gezond. Ik voor mij ben thans der zaken meer getroost dan voor eenige dagen, niet omdat ik beter hoop, maar misschien omdat ik meer onderwerping in de goddelijke voorzienigheid heb. Haar wil geschiede op de aarde als in den hemel! Indien ik door het Belgisch gouvernement wordt van mijnen post ontzet, dan verhuize ik naar de noordelijke provinciën. Misschien dat een boekwinkel (door mijne Bibliotheek samengesteld), of wat weet ik al, mij daar met vrouw en kinderen eenig bestaan oplevert. Wat denkt Gij daarover? Ik verlang uwen raad te kennen.

Vale et me ama!

Uw broeder naar den geest, J. F. W.

—

Aan Mr Jer. De Vries.

Antwerpen, 6 october 1830.

Beste Vriend,

Ik heb uwen brief ontvangen. Dank! duizendmaal dank, voor het offer, dat Gij uit broederlijke vriendschap mij en de mijnen doet. Eerstdaags zal ik U antwoorden omtrent de andere punten van uwen brief; doch ik kan niet nalaten U inliggende Fransche proclamatie toe te zenden, die oogenblikkelijk van de pers komt en hier te Antwerpen groote blijdschap verwekt (24). Gisteravond is de Engelsche ambassadeur met dezelve naar Brussel vertrokken, en zal, zoo men zegt, de onderhandelingen aanknoopen. Men verzekert, dat De Potter gisteren Brussel verlaten en weer naar Frankrijk vertrokken is. Mijn broeder Jan, die te Court-St-Etienne boven Brussel in een instituut woonde, is van daar gevlucht en hier aangekomen. Hij zag de revue der opstandelingen en De Potter, maandag laatstleden, in het Park te Brussel en kwam gelukkig door, daar hij goed Waalsch spreekt. Geen man van fatsoen was er te zien bij de revue of op straat. Verteont er zich een heer, hij wordt gedwongen geld te geven. De winkels zijn schier allen gesloten. Het zijn om zoo te zeggen allen Walen en slechts een zeer klein getal Brusselaren, die nog mee doen. De Walen willen niet meer buiten de stad.

Vaarwel! het uur slaat, dat ik ter wacht moet. Gods zegen over U en de uwen!

t. t. J. F. W.

(Wordt voortgezet.)

Nu is het verblijf wat duurzamer! In de garnizoenen en legerplaatsen is geen plaats meer en zoo krijgen zelfs kleine dorpjes als Benrath en Grafenberg bij Dusseldorp garnizoentjes. In de voorafgaande wintermaanden zijn de landstormers in de avonduren in de edele rekrutenschool ingewijd; nu volgen gedurende acht weken compagniesoefeningen, schieten en opwerpen van versterkingen en daarna verhuizen de landstormers naar de groote oefeningsvelden voor gecombineerde manœuvres, doen daarna als bezetting dienst, om zoetjes aan naar het front te verhuizen.

Zoo hoort men dan in stille, afgelegen stadjes en dorpen de schelle hoornsignalen, de dreunende voetstappen van marcheerende afdeelingen en overal ziet men die landstormers in bruinig, groenig grijs met de platte petten met een klein, ijzeren kruis.

Meestal voelen zij zich nog niet erg thuis in de uniform, de zware laarzen zijn ze nog allesbehalve gewend. Bovendien hebben zij een zwaren dienst. In plaats van de ontbijttafel, in het donker opstaan, marschen en oefeningen, en wie 's avonds gewend was z'n glaasje bier en z'n krant in rust te genieten, is nu al erg blij als hij om negen uur in het stroo mag rusten...

Nu wordt het ernst met den oorlog! Want met het oproepen van den landstorm wordt de groote massa in dienst gesteld. Van het oproepen der reserve en landweer heeft men feitelijk weinig gemerkt, op straat zag men geen kleiner wordend aantal mannen. Het heet nu wel, dat in Duitschland iedereen gediend heeft, maar de werkelijkheid is heel anders. Onze technische school bijv. wordt jaarlijks door circa 500-600 leerlingen bezocht van ten minste 18 jarigen leeftijd, stijgend tot 30 jaar. Van onze vijf laatste jaargangen zijn er in Augustus 64 manschappen die gediend hebben, opgeroepen, in de afgeloopen maanden 18 reservisten. Slechts een zeer klein deel had dus blijkbaar maar de uniform gedragen.

Maar nu met den landstorm wordt alles, wat gezond is, ingedeeld en van onze groep leeraars verhuizen 7 van de 16 collega's naar de kazerne en wat er aan leeraars overblijft, zal aan leerlingen alleen de jongens, onder de 19 jaar te onderwijzen hebben.

Daarbij komt nog, dat wie door kleine lichaamsgebreken onbruikbaar is voor den militairen dienst, ingedeeld wordt bij den landstorm zonder wapens. Het klinkt heel onschuldig, landstorm zonder wapens, maar de lui, die daar ingedeeld worden, zijn allesbehalve in hun schik! Dat zijn de arbeiderscompagnieën, de zoogenaamde « Schuppentruppen ». Hun wapen is de spade of het houweel, hun werk het aanleggen en onderhouden van wegen, het graven van reserve-verdedigingswerken. Een nuttige, zelfs noodzakelijke arbeid in den huidigen oorlog en bovendien vrij ongevaarlijk. Slechts in enkele gevallen kunnen zij in aanraking komen met verdwaalde granaten!

Maar nu wil het booze toeval — of liever het meer verfijnde leven — dat juist landstormers van hoogeren stand bij de beruchte arbeiderscompagnieën ingedeeld werden. Gelukkig maakt de uniform allen gelijk, want anders zou men bij die wegwerkers bekende advokaten en rechters kunnen vinden. Dat is voor menigeen een bittere pil! Liever naar het front dan vrijwel buiten gevaar als een grondwerker te moeten scheppen! Maar dat is tenminste iets goeds bij den militairen dienst, wie ingedeeld is, moet volgen, wie en wat hij ook in het burgerlijke leven is!

Engeland

London, 13 Maart.

Er is waarlijk dezer dagen aan oorlogsnieuws geen gebrek en toch ben ik van de week tweemaal verrast door de vermelding van schandaalprocessen op de biljetten der bladen. Dat doet mij altijd goed. Het staat zoo vreedzaam. Ik geloof echter, dat ik er nog maar eens vroeger door verheugd ben in de afgeloopen zeven maanden. Gisteren op het uur der tweede middaguitgaven was het treffend. Geen « Oostenrijksche nederlaag, duizenden krijgsgevangenen »; geen « de sultan op punt van vluchten »; geen « nieuwe schanddaden van de piraten »; geen « oproer in Duitschland; de Hunnen in benauwdheid », of wat het Britsch patriottisme tegenwoordig in Fleet Street ook moet uit te denken; maar van alle reclaambiljetten groen en oranje en geel: « Lady Ida Sitwell over haar financiën » of wel « Lady Ida Sitwell; verrassende ontwikkeling. »

Inderdaad, het is met die financiën van de arme Lady Ida een merkwaardig geval. Zijzelf daarenboven zuster van een lord, echtgenoote van een schatrijk baronet, zoon in de lijfgarde, — en thans op de bank der beklaagden, wegens oplichting, en veroordeeld al, naar ik zoo juist hoor. Geen wonder dat haar proces een oogenblik boven het oorlogsgedruisch uitklinkt. Geldschieters zijn in de zedenverhalen uit de Engelsche wereld geen zeldzame verschijning. Maar dat een vrouw uit die wereld in hun handen valt, gebeurt niet elken dag. Lady Ida was het overkomen en de verdediging was, dat zij niet recht begreep op wat onrechtzinnige wijze het verdacht financiertje, dat thans met haar beschuldigd — en veroordeeld — is, met haar medewerking geld bijeen trachtte te krijgen. Het is zeker, dat zij haar geldzaken buitengewoon in de war placht te sturen.

Zij begreep echter heel goed, dat er een handteekening op een papier noodig was en haar brieven vormen geen verkwikkelijke lectuur. Zij hoopt beurtelings op den invloed van een « prinses », die zij ontmoeten zal op een tuinpartij te Windsor; op haar eigen bekwaamheid om rijke, doch minder deftige personen toegang tot de hooge kringen te verschaffen (een andere dame, zoo blijkt, maakte er een specialiteit van om, niet pro deo, Yankees daar binnen te leiden); en op de betrekkingen van haar zoon met een of anderen jongen, rijken en onvoorzichtigen kameraad in de lijfgarde.

Het klinkt alles misschien meer Fransch dan Engelsch, maar dat ligt aan de openhartigheid der Fransche romanliteratuur. In Engeland is slechts de gerechtszaal openhartig en daar krijgt men dan ook soms wonderlijke dingen te hooren.

(N. R. C.)

BINNENLAND

Mr Louis Franck en Christiaan de Wet

Op verzoek van talrijke Vlamingen heeft de heer Louis Franck, voorzitter der Intercommunale Commissie te Antwerpen, tot minister Botha telegrafisch het dringend verzoek gericht en de innige hoop uitgesproken, dat generaal Christiaan de Wet moge gespaard blijven.

Antwerpen

Onder den titel van « Laster en Werkelijkheid » schrijft o. a. *Het Handelsblad van Antwerpen*:

De volgende nota is in het begin der maand Januari verschenen in het dagblad *Echo Belge*, uitkomend te Rotterdam door de zorgen van M. Gersdorff, die, naar zijnen naam te oordeelen, een vaderlander van Duitschen oorsprong moet wezen, en die, vóór de beschieting, de wijk naar Holland had genomen:

« Hoe verder den datum van den val van Antwerpen achteruitwijkt, hoe duidelijker de bijkomende omstandigheden der gebeurtenis uitschijnen. Zij eeren niet altijd zekere onzer stadgenooten. Waartoe laat de menschelijke

---

29

DE DWEPER

roman van HALL CAINE.

—

Hij zond mij zijn zegen met dit bericht en ik zond hem den mijnen, die wel wat minder heilig is, maar waar hij toch wel genoegen mee zal nemen. Ik dacht wel, lieve tante Rachel, dat gij u de moeder van Mijnheer Drake zoudt herinneren. Ja, hij is ook blond en draagt zijn haar op zijde gescheiden juist als men dit ziet op de portretten van Napoleon. Eigenlijk is hij een soort van Napoleon, ook in zijn karakter.

Hij heeft mij meegenomen naar den schouwburg verleden en dat was nu dat groote nieuwtje dat ik u wilde vertellen. Alles ging er zeer fatsoenlijk toe en niemand gedroeg zich slecht behalve Glory, die praatte en toespraken hield en zich den geheelen avond vreeselijk aanstelde door opgewondenheid met het resultaat, dat iedereen naar mij keek en er mij gaarne uitgezet had. Later heeft Mijnheer Drake's vriend, Lord Bob, die al de acteurs op aarde kent, zooals het schijnt, ons meegenomen achter de coulissen en wij hebben een repetitie bijgewoond. De dingen zien er nu wel niet juist hetzelfde uit achter de schermen als er voor, maar waar gebeurt dat en ik was in het geheel niet mijn illusie kwijt, om u de waarheid te zeggen, ik vond alles heerlijk romantisch en aardig — en ik geloof nooit dat het zoo slecht is actrice te worden. U nu wel?

Mijne vriendin, Polly Love, ging ook mee — Polly is ook leerling-verpleegster en slaapt in een afgeschoten kamertje naast het mijne en na de repetitie zijn wij getracteerd op thee en andere dingen op de kamers van de heeren. Ik hoor, dunkt mij, tante Anna al vragen: « Maar kind, mijn lieve kind, dat is toch niet waar? » « Het is waar, hoor, wij zijn er geweest. » Ik moest als vrouw noodzakelijk eens weten hoe twee mannen geheel alleen op kamers kunnen wonen en het is werkelijk ergerlijk hoe goed zij het kunnen stellen zonder vrouw. Natuurlijk liet ik daar niets over los, maar nadat ik hun zitkamer had onderzocht en hun een kruisverhoor had doen ondergaan over de talrijke photographieën (voornamelijk voor dames) die er lagen, en ik geprobeerd had wat voor een gevoel het is met zoo'n groote pijp in je mond te zitten, zette ik vlug mijn hoed af, ruimde den boel wat op en zorgde toen voor de thee.

Nu hadden de heeren hun huisjasjes aangedaan en ik liet ze overal heen vliegen om kopjes, schoteltjes en suikerpotten. Het bleek, dat er maar één lepeltje in het geheel was en als iemand zijn thee eens wilde omroeren moest men eerst heel beleefd om « het » lepeltje vragen. Wij hadden erg pret. Wij lachten tot wij niet meer konden en eindigden nog met het eenige thee epeltje te breken en een kommetje met de lamp om te gooien. Het was er in een woord « dol. »

Maar het aardigste begon nog toen het theedrinken gedaan was en Glory werd verzocht de menschen na te doen die wij in de komedie hadden zien spelen. Natuurlijk kon zij slecht een man nadoen in dameskleederen, dus dien avond over het dolle heen zijnde en alle schaamte verloren hebbende, kreeg zij het werkelijk in haar hoofd zich als man te verkleeden. De heeren waren verrukt en tante Rachel moet het zich maar niet aantrekken. Mijnheer Drake leende mij zijn korte broek en een fluweelen jasje en Polly en ik gingen in de slaapkamer, waar zij mij hielp om dit aan het lijf te krijgen. Met mijn eigen blouse en mijn eigen hoed (ik heb een nieuwen met een heel breeden rand en een lange veer) en natuurlijk mijn eigen lage schoenen en kousen was ik een kraan van een jongen, dat verzeker ik u. Ik dacht dat Polly een ongeluk kreeg van het lachen en van verrukking in de slaapkamer, maar toen wij er uit kwamen, hield zij haar handen voor haar gezicht en zei maar:

« Hemel, Glory, hoe kun je zoo iets doen? »

Ik geloof wel, dat ik een beetje harder zong en meer praatjes hield dan er wel mee door kon, maar het was heel en al Mijnheer Drake's schuld. Hij verklaarde dat ik zoo uitstekend was in de mimiek, dat het zonde zou zijn om langer verpleegster in een gasthuis te blijven. En ik geloof zeker, als er eens iets gebeurde en de nood kwam aan den man, dat hij wel...

Verbeeld u nu eens Glory in het publiek optredend en de geheele wereld, Jan en alleman gekneld voor haar. Maar het denkbeeld alleen van actrice te worden is te ontzettend, niet waar?

Na al die heerlijke « partijtjes en uitgangen » moet ik er weer aan denken mij in te leven in het gasthuis en dan verzink ik weer in ellende.

Herinnert gij u nog dat ik schreef over mijn lief jongetje die zei, dat hij naar de engeltjes ging, waar hij zooveel gebakken spek zou krijgen, als hij lustte? Nu hij is er heengegaan en ik ben er nu niet meer zoo erg op om kinderen te verplegen, geloof ik. Ik zou nu liever de wereld maar eens in gaan. Ik smacht er naar. Ik zou er in willen schitteren, groot en beroemd worden. Ik zou het wel kunnen, dat weet ik zeker. Ik heb het in

kruipersnatuur zich niet verleiden als het voorbeeld van hooger komt!

« Pas was de Duitsche Sanitätsrat (geneesheer-majoor) in Antwerpen aangekomen of eene kleine groep Antwerpsche geneepsheeren, met de heeren Goyens en Damman aan het hoofd, stormde naar zijn bureel om hem voor te stellen, onder zijne leiding eene gezondheidscommissie te vormen.

« Merk nu op dat Antwerpen eene der steden van het rijk is waar de nationale gezondheidsinstellingen eene verdiende faam hebben verworven. »

De « Sanitätsrat » aanvaardde hunne diensten en 't was noodig dat schepen Desguin zijne collegas tot het besef hunner waardigheid terugriep en aan den « Sanitätsrat » deed opmerken dat onder oogpunt van openbare gezondheid te Antwerpen alles volmaakt in regel was.

De « Sanitätsrat » stemde toe dat hij zeer verrast was geweest door een stap van M.M. Goyens en Damman en het de eerste maal was dat dergelijk voorstel hem in eene Belgische stad, waarheen hij werd afgevaardigd, was gedaan geworden.

Wij vragen ons af wanneer nu toch eindelijk de aanvallen van naar den vreemde gevluchte stadgenooten tegen hunne hier gebleven medeburgers eens een einde zullen nemen?

Deze drift om te beleedigen, wanneer men veilig in den vreemde zit en geen gevaar loopt kletsen rond de ooren te krijgen van de menschen die men beleedigt, is al niet moodig in gewone tijden; in dagen als deze verraadt zij daarenboven eene lage ziel, zoodat men misschien beter zou doen de schouders op te halen en te zeggen: het vat geeft uit wat het in heeft.

Maar tegenwoordig schijnen er menschen te zijn, die geen grooter plezier hebben dan te gelooven aan den laster en de kwaatongerij die tegen hunnen evenmensch worden verteld, en daarom vinden wij het noodig die aanvallen niet onbeantwoord te laten.

Wij hebben Dr Goyens, om eerst van hem te spreken, niet te verdedigen. Door zijne wijsgerige overtuiging staat zijne levensaanschouwing vlak tegenover de onze; dat belet niet dat wij hem als mensch eerbiedigen, nadat wij hem, als hoofdgeneesheer van de ambulance van den Dierentuin, gedurende het bombardement geen oogenblik het lijdensbed onzer gewonde soldaten zagen verlaten en wij hem hier, zijn leven in gevaar stellend, zijn plicht zagen vervullen tot het laatste.

Dr Goyens heeft ons nooit naar lof gevraagd; wanneer wij hem nu op zoo onwaardige wijze zien aanranden — wellicht alleen om zijne Vlaamschgezindheid — zal het ons toegelaten wezen hier ongevraagd neer te schrijven, wat een rechtgeaard mensch bij dergelijke aanvallen moet gevoelen.

Nu Dr Damman. Wij hebben hem gevraagd de omstandigheden toe te lichten, die aanleiding hebben gegeven tot het artikel in den « Echo Belge » en uit zijne uitleggingen mogen wij besluiten:

1o Dat noch hij, noch iemand onder ons Antwerpsch geneeskundig korps gekropen heeft voor wie 't ook zij, noch tot kruipen werd verzocht;

2o Dat niemand door wie ook tot beset zijner waardigheid werd geroepen;

3o Dat zij integendeel gedaan hebben wat hun plicht van geneesheer en Belgisch burger hun oplegde: vrijwaren der openbare gezondheid in de stad door het verwijderen der middenpunten van besmetting op den buiten; door hun bezoek en door hun woord het moreel opbeuren der ongelukkigen die in hunne verwoeste dorpen waren gebleven; hen helpen en bijstaan zooveel mogelijk.

Zij hebben deze zending volbracht als mannen van hart, mannen van plicht, maar ook als mannen van eer.

Zeker, Herr Gersdorff en zijne cornuiten, die te Rotterdam gedurende al dien tijd bittertjes slurpten en behagelijk wandelden langs de Hoogstraat, hebben in hunnen geest oneindig veel meer moed getoond, oneindig meer menschenliefde aan den dag gelegd en voor ongelukkige landgenooten oneindig meer gedaan,

Doch laat ze in hunne genadige braafheid dan toch een beetje eerbied aan den dag leggen voor de burgers, die gemeend hebben dat het hun plicht was hun volk terzij te staan in deze moeilijke uren en die op onze eeuwigdurende erkentelijkheid een wisselbrief hebben getrokken, die geen enkel onder ons ooit zal laten protesteeren.

Lier

't Begijnhof.

De grilligheid der verwoesting in sommige steden is bijna onmogelijk uit te leggen. Zoo ziet men b.v. midden een straat waar zelfs de ruiten niet eens werden verbrijzeld, de zwarte kuil gapen van een enkel tot op den vloer van den kelder uitgelaaid huis, zonder dat de brand ook maar de geringste schade heeft veroorzaakt aan de aanpalende woningen. Zoo ziet men ook midden soms honderde meters lange puinhoopen een of twee huizen onaangetast rechtop staan. En toch zullen wel tijdens de beschieting de brandweermannen niet op hun post geweest zijn, en nog minder de gelegenheid hebben gehad ook dan hunne onschatbare diensten te kunnen betoonen. Soms ook zijn de meest blootgestelde stadswijken gespaard gebleven nevens andere door hunne ligging zelf als beschutte buurten, die niettemin onder den obusregen totaal werden vernield. Een dergelijk en zeker gelukkig geval levert de stad Lier op, waarvan het prachtige Begijnhof ongedeerd uit den slag gekomen is.

Deze gebeurtenis zal des te meer de verwondering wekken als men weet dat het slagveld waarop de midden er doorheen slingerende linie herhaaldelijk verdedigd en ten laatste toch overmeesterd werd, tusschen Duffel en Lier, zich in deze laatste stad uitstrekt tot onder de ommuring van het Begijnhof, ja zelfs dat volgens ooggetuigen de eerste Duitsche troepen juist langs deze god-gewijde plaats de Nethestad zijn binnengedrongen. Evenals vroeger verheft zich, het thans over de puinen heen tot ver van verschillende punten der stad zichtbaar geworden Begijnhofkerkje boven de hem omringende nederige punt- en dakgevelijes uit. Alsof het nooit oorlog ware geweest, liggen er even als vroeger de straten proper geplaveid en langsweerkanten met mos en gersjes begroeid.

Niet drukker dan voorheen, en ook niet rustiger, maar steeds op dezelfde ingetogen wijze heeft het dagelijksche gedoe zijn verloop tusschen de vrome gevels en tuinmuren. De pracht van dit Begijnhof bestaat nu juist niet in de kunstschatten zijner kerk, noch in de waarde van bijzondere gebouwen, coventen of godshuizen; neen, alle huisjes zijn er even nederig en gewoon, doch wat de ongevenaardheid van dit stadsdeel uitmaakt is dat het niet, lijk in grootere steden slechts ten koste van alle maatregelen, verbod van toegang, enz. in zijn oorspronkelijken staat wordt behouden. Och, zoek maar de Begijntjes op 't Begijnhof van Lier! Ik geloof er eens drie te hebben betrapt toen ze juist onder hunne witte zonbeschenen huiven een hofdeurken binnenslopen midden een blauw-beschaduwden kalkmuur. De stad heeft zich als 't ware uitgebreid tot in 't Begijnhof zelf om er zijne ouderlingen en godvruchtige oude-jonge-dochters de noodige godvruchtige eenzaamheid en rust te verschaffen.

Het Begijnhof bewaart in zijn muren het echste der Liersche bevolking, waar het 's wekendags zijne klappei en heeft midden de gezellig zon bevlekte daken en wijngaarddragende muren; waar het 's zondags morgens de rijkste lui, met de kinderen vooraan, allen in hun beste kleeren uitgedost, in zijne echt vrouwelijke kerk vergadert, en waar 's namiddags voor 't klokgelui voor vespers en sermoen, in de lage schijn eener gele herfstzon, de vrouwen en kleine meisjes peet en peter gaan

---

mij, dat voel ik. En toch zit ik nu hier in een donker hoekje, uitziende naar wat zonneschijn.

Het zijn dwaze praatjes, niet waar. Het klinkt als uitzinnigheid. Mijne geliefden, staat mij toe u voor te stellen.

Glory Quayle,
« De Razende Roland. »

HOOFDSTUK XVII.

De Bestuurskamer van het gasthuis « Martha's Wijngaard » was een groot weelderig ingericht vertrek met een langwerpig venster aan het eind en de beide zijmuren behangen met portretten van vroegere voorzitters en geneesheeren. Op groote eikenhouten leuningstoelen achter zware eiken tafels met groen laken bedekt en van schrijfmateriaal voorzien zaten de Heeren van het Bestuur aan de drie zijden van een vierhoek, een open ruimte in het midden latende. Deze open ruimte was bestemd voor patienten die opname verwachtten of ontslagen werden en voor beambten van het gasthuis die hunne wekelijksche rapporten kwamen indienen.

Op een morgen in Augustus was het rapport van de Directrice met een alarmeerend bericht geëindigd. Zij drong aan op de onverwijlde schorsing van een verpleegster op grond van zeer slecht gedrag. De gewone loop van dit soort zaken was dat het Bestuur de Directrice belastte daarin alleen op te treden, maar de voorzitter was in dit geval een vinnig man, met vast gesloten mond en sterk ontwikkelde onderkaak.

« Dit is een zeer ernstige zaak, » verklaarde hij. « Het is mijne opinie — dat dit eene openbare inrichting is — dat het Bestuur de zaak zelf moest onderzoeken. Wij moeten ons zelf persoonlijk verzekeren dat — nu — dat er geen andere ongeregeldheden in dit gasthuis plaats grijpen. »

« Mag ik uw Lordschap deen opmerken, » zei een gemoedelijke stem van een der zijtafels, dat een geval als dit van ernstig vergrijp tegen de zeden rechtstreeks behoort tot de bevoegdheid van den rector en als hij zijn plicht gedaan heeft tegenover dit meisje, waaraan ik niet twijfel, hij er een verslag over kan uitbrengen aan het Bestuur. » Het was kanunnik Wealthy, die nu gesproken had.

« Ik zou willen opmerken, » vervolgde hij, dat Mijnheer Storm zijn ambtsplichten weer hervat heeft en thans in het gasthuis aanwezig is. »

« Verzoek Zijn Eerwaarde hier te komen, » sprak de president.

Toen John Storm de Bestuurskamer binnentrad, trof het den aanwezigen dat zijne vacantie hem niet veel goed had gedaan. Zijne wangen waren nog magerder, zijne oogen stonden nog holler en zijn donkere huid deed hem nog bleeker schijnen. De zaak werd hem duidelijk gemaakt en de vraag hem voorgesteld of hij eenige inlichtingen had te geven omtrent de verpleegster die door de Heofddiacones voor schorsing was voorgedragen.

« Neen, » zeide hij, « ik heb niets omtrent haar te zeggen. »

« Bedoelt u hiermede voor het Bestuur te verklaren, » zei de president, « dat u van deze zaak niets afweet, omdat het geval uw aandacht onwaardig is — of misschien omdat u nooit met het meisje over dit onderwerp gesproken hebt? »

« Het laatste is juist. ik heb er nooit over gesproken, » antwoordde John.

« Dan zult u het nu moeten doen, » zei de president, en hij sloeg de hand aan de bel naast hem, waarop de looper verscheen.

« Het kan uwe bedoeling niet zijn, mijnheer, het meisje hier te ondervragen, » zei John.

« En waarom niet? »

« Voor zooveel personen en wij allen heeren op één na. Voorzeker zal de hoofddirectrice — »

De kanunnik stond weer op van zijn zetel. « Mijn jonge ambtsbroeder is wat teergevoelig van aard, my lord, maar ik verzeker hem dat zijn kiesche gevoelens misplaatst zijn tegenover een meisje als dit. Hij vergeet dat de schande meer ligt in het vergrijp van het meisje dan in de gerechte en noodzakelijke straf. »

« Breng haar voor het Bestuur, » zei de president.

De directrice fluisterde den looper iets in en hij verliet de kamer.

« Excuseer mij, mijnheer, » zei John Storm, « indien u verwacht dat ik die verpleegster over haar vergrijp, zooals de kanunnik het noemt, zal ondervragen dan zeg ik u vooruit, dat ik dat niet doen kan. »

« Niet doen kan? »

« Welnu, niet doen wil. »

« En wat zal gij zoo uw plicht als rector op? »

« Het is de plicht der directrice niet die van den geestelijke, om — »

« De directrice, de directrice! Dit is uwe gemeente, mijnheer, uwe gemeente! Een groote publieke instelling wordt bedreigd door een publiek schandaal en gij, die verantwoordelijk zijt voor haar geestelijk welzijn wezenlijk, heeren — » *(Wordt vervolgd).*

Uit G. G's Duik almanak

80 285

Zondag

N. M. ten 8.11 v. m.

21

HALFVASTEN.

Midvasten, Roozezondag, Hoodzondag, Zomerdag. 't Scheen van winter en zomer. De zomergrave, de meigrave, de Grave van 't Notenland, Sinte Greef, Mijnheer De Greef, de Grave van Halfvasten kampt tegen den Winter, tegen de Dood, enz., en overwint ze.

De kleene lente begint. Te springtijde. Ten uitkomen. Ten uitwaards dragen. Ten uitewaardsgange. Limburgsch *oesterjang*. Ten nieuwen gange des jaars. De meivisch wordt geboren.

Die 's noens opstaat
en slaapt den geheelen dag niet.

Lentemaand ! Martij.

bezoeken, terwijl de oudere jeugd luidruchtig te vrijen loopt langs de daarom heen loopende prachtige Begijne vest en de mannen van reeds vroeg na den eten in de plezante stad hun « kaartje spelen » onder 't drinken van menigen pot.

Brugge

Brugge, 18 Maart.

(Van onzen B. correspondent).

Eene geldboet.

De Duitsche overheid heeft aan de stad Brugge eene geldboet toegepast van 40.000 mark, wegens het schenden, door onbekenden, van een officieelen plakbrief.

Wij vestigen de aandacht onzer stadsgenoten op de strengheid der straffen die uitgevaardigd zijn tegen dezen die zich plichtig maken in schenden of bevuilen van openbare bekendmakingen. Wanneer de plichtigen niet ontdekt worden, wordt de stad, voor het feit, aansprakelijk gemaakt.

Men mag van de berichten gelooven of peinzen wat men wil, maar men moet de handen te huis laten.

Burgerlijke stand van Brugge.

Overlijden van 18 Maart

Theresia Van Speybrouck, z. b., 91 j., Moerstraat.

Overlijden van 19 Maart.

Joanna De Planchon, z. b., 86 1/2 j., ongeh., Mariastraat.

Geboorten van 18 Maart.

Albrecht Van Mouffaert, Kleine Nieuwstraat. — Elvire De Gruyter, Werfstraat. — Maria Maertens, Baliestraat. — Melanie Caestecker, Leopold II laan. — Josephina Delaunoy, Jerusalemstraat.

Geboorten van 19 Maart.

Antoon Missiaen, Buiten-Kazernvest. — Fernand Collard, Ste-Clarastraat. — Maria Deblaere, Ravenstraat.

Aan onze lezers van Brugge en omstreken.

Voor aankondigingen en mededeelingen voor Brugge en omliggende gemeenten, wende men zich tot onze verkoopers.

Gemengd Nieuws

Gent

Voordrachten over gezondheidsleer.

Dr Ev. Stocké, Ondervoorzitter van het Nationaal Vlaamsch Verbond, zet zijne reeks belangwekkende en goed-bijgewoonde voordrachten voort.

Deze voordrachten, waarvan iedereen het nut inziet in de tegenwoordige omstandigheden, zijn voor iedereen toegankelijk, en worden bijzonder aanbevolen aan de ouders en aan het personeel van het onderwijs.

3de Voordracht over Gezondheidsleer en 6de der reeks op *Maandag 22 Maart, om 7 1/4 uur* (Belfortuur).

Ingang vrij, in het lokaal van het Nationaal Vlaamsch Verbond, St. Baafsplaats of Kruisstraat, n. 2. (Bijzondere ingang).

Pensioenen.

De levensbewijzen zullen in de volgende orde afgeleverd worden :

Woensdag 24 Maart, voor de kas der weduwen van geldwezen en spoorwegen.

Donderdag 25 Maart, voor al de andere kassen] van weduwen.

Vrijdag 26 Maart, voor de gemeenteonderwijzers en onderwijzeressen.

De belanghebbenden worden verzocht zich op de gestelde datums aan te bieden op het Stadhuis (Hoogpoort), van 9 1/2 tot 12 uur (Belfortuur).

Zij zullen zich vervolgens bij den Agent der Schatkist (Bisdomplaats) moeten begeven.

Inbraak.

Gisteren morgend, rond 9 ure, dus in vollen klaren dag, zijn twee jonge kerels bij middel van valsche sleutels, binnen gedrongen bij de Wed. Gabriël, die juist haar huis had verlaten, op de Rooigemlaan. Hun binnengaan was echter bemerkt en de kerels werden in het huis zelf aangehouden. Men vond op hen een briefje van 20 fr. dat ze geroofd hadden. Ze werden in handen der policie geleverd en zijn opgesloten. Een dier kerels is de genaamde Morel, wonende dichtbij, Rooigemlaan 144-1.

Nogmaals, werd er door Gentsche dagbladen aan de bevoegde overheid gevraagd omlangs dien kant, krachtige politiemaatregelen te nemen, want het gaat toch een beetje over zijn hout wat daar wordt ingebroken. De menschen zijn waarlijk geen oogenblik meer vrij.

Lijst der bakkers gemachtigd wit brood te bakken.

In uitvoering van art. 2, tweede alinea, van het bevel door het Kollege uitgevaardigd op 28 December laatst, is de lijst der bakkers, die gemachtigd zijn om wit brood te bakken voor de zieken, als volgt opgemaakt :

1. Wuytack, Nederpolder, 8; 2. Masson, Holstraat; 3. Steghers, Hertogstraat; 4. Verzele, Lange Violettenstraat; 5. Van Heule, St-Amandstraat; 6. Vandecauter, Rooigemstraat; 7. Detier, Antwerpschen steenweg; 8. Picavet, Salvatorstraat; 9. Baes, Normaalschoolstraat; 10. Calis, Kerkstraat; 11. De Booser, Hospitaalstraat; 12. Van Belle, Hundelgemstraat; 13. Van Hecke, Sasstraat; 14. Verdurme, Azaleastraat.

Opgesloten.

De 58 vrouwen die ontvlucht waren uit het ziekenhuis waar zij verbleven om rede van bijzondere ziekte, zijn nu opgesloten geworden in de gevangenis.

Een ontvluchting.

De Duitsche soldaten brachten vrijdag morgen een burgerlijke gevangene naar de gevangenis. Bij het uitstappen uit het rijtuig ontsnapte hij. De soldaten losten enkele schoten in de lucht, daarna schoten zij in zijne richting. Hij werd gekwetst aan de beenen.

De gevangene is een oud-policieagent, reeds vroeger veroordeeld tot 3 jaar gevangenisstraf voor aftroggelarij. (zaak De Volder, Gent-Zuid).

Een goede daad.

De heer F. Schauwvliege, gemeenteraadslid, heeft ter nagedachtenis van zijn overledene moeder, 3250 kgr. aardappelen aan de armen van den wijk geschonken. De gebuurtekring De Smetstraat is met de uitdeeling belast.

Luik

De Toestand.

De bewoners der dorpen in den fortenkring van Luik zijn van de hun opgelegde straf ontheven en mogen weer tot den gewonen vastgestelden tijd buiten hunne woningen vertoeven. Alleen voor Seraing is dit nog niet het geval. Wel zijn de gijzelaars in vrijheid gesteld doch de opgelegde boete is nog niet betaald en allen moeten om 6 uur binnen zijn.

Bij Cockerill te Seraing.

De fabrieken van Cockerill te Seraing zijn weer aan het werk. De eenige bestellingen echter, die uitgevoerd worden, zijn opdrachten voor den Nederlandschen Staat en voor Nederlandsch-Indië, in hoofdzaak voor de Staatsspoorwegen.

BEZOEKT de
BADEN DER BEURS
12, Koophandelsplaats, 12
GENT
MODERNE INRICHTING
Zorgvolle diensten

Uit Henegouwen.

Voor moordpoging veroordeeld.

Een 26-jarige jongeling van goede familie, die zich had laten vangen in de netten van eene 40jarige lichtekooi, welke van haren man gescheiden leefde, had voor haar zijne broodwinning opgeofferd zijn geld verkwist en zoo in onmin met zijne familie was gekomen, was beschuldigd die vrouw, in eenen aanval van jaloezie of zwartgalligheid te hebben willen vermoorden.

Het slachtoffer was gedurende eenige maanden ziek ten gevolge der wonden, door de revolverschoten veroorzaakt.

Talrijke getuigen legden verklaringen af in het voordeel van den beschuldigde, en de experten-geneesheeren verklaren zijne verantwoordelijkheid niet volledig.

De jury heeft, na levendige debatten, die twee dagen duurden, den beschuldigde met 7 stemmen tegen 5 plichtig verklaard aan moordpoging zonder voorbedachtheid, doch met inzicht den dood toe te brengen.

De advocaat der burgerlijke partij vroeg het minimum der straf.

Het hof sloot zich bij de meerderheid aan en veroordeelde hem tot 10 jaar gevangenis en een frank schadevergoeding.

De juryleden teekenden dadelijk eene genadevraag.

Burgerlijke stand van Gent.

Huwelijken van 20 Maart 1915.

Contreras Raymond, plafonneerder, Joseph IIstr., 76, en Wante Leonia, snijdster, Abrahamstr., 22.

Franck Leonard, magazijnier, Tarwestr., 16, en Grillaert Palmir, bougiebewerkster, Pannestr., 9.

Veeckman Isidoor, schilder, Rabotl., 34, en Aerens Malvina, z.b., Kl. Vleeschhuissteeg, 2.

Geboorten van 19 Maart.

Julien Claessens, Olmstraat, 4. — Joseph Seeuws, Annonciadenstraat, 1. — Albert Dubois, Zwijnaardschen steenw., 170. Onwettige, 2.

Overlijden van 19 Maart.

Florentine Fryns, 78 jaar, z. b., St-Antoniuskaai, 19, wed. Désiré Hage. — Maria Steurbaut, 76 jaar, z. b., Maagdenstraat, 14, weduwe Eduard Curé. — Camilla Verweire, 54 jaar, z. b., Meulestedesteenweg, 49. — Jeanne Stockman, 1 jaar, Jozef Iistraat, 20. — Julien Rysenaer, 35 j., kolenhandelaar, Dok, 106. — Edouard Migeon, 63 jaar, z. b., Dwarsstraat, 12. — Jan Cauwels, 1 jaar, Brugschen steenweg, 88. — Joseph De Buck, 7 maanden, Peterseliestraat, 90.

Overlijden van 20 Maart 1915.

Paulina Pat, 77 j., Plottersgracht, 36, echtgen. Gillo Louis. — Zulma Van Kerkvoorde, 9 m., won. Wondelgem. — Jules De Vos, 42, tolbeambte, Vorkstr., 116.

Vòòr 100 jaar 1815

PARIJS, den 20 Maart. — Buonaparte heeft gisteren te Sens geslapen, en heden heeft hij 400 ruiters naar Fontainebleau gezonden. Het is waarschijnlijk, dat hij binnen den dag die stad zal bezetten. Zijn leger is vergroot met verschijdene regimenten, die naar Melun waren gezonden en dewelke de vaandels des konings hebben verlaten, om zich onder de zijnen te vervoegen. Het schijnt zeker te zijn dat de maarschalk Ney zijn leger heeft vereenigd met dat van Buonaparte. De maarschalk Macdonald en de generaal Maison, van wier trouw en dapperheid men volkomen zeker is, zullen met de troepen, die hun zijn overgebleven, de monarchie verdedigen tot den laatsten oogenblik.

De koning heeft dezen nacht de hoofdstad verlaten. Voor zijn vertrek heeft hij een proclamatie gegeven tot het sluiten van de twee kamers. Deze proclamatie behelst hoofdzakelijk, dat zijn troon wankelt door den afval van een deel der gewapende macht, en dat hij aan de muitelingen den intocht van de hoofdstad niet kan betwisten; dat hij zich met eenige dapperen en getrouwen vertrekt, om zijne macht te verzamelen op eenen verderen afstand, en dat hij welhaast in zijne hoofdstad zal wederkeeren, om haar de vrede en het geluk te brengen.

Kleine Kronijk

De Vlaamsche Stem en De Vlaamsche Post.

« Wij ontvangen van verschillende Vlamingen gezamenlijk, onderstaande opmerkingen over « De Vlaamsche Post » van Gent. Daar « De Vlaamsche Stem » eene vrije tribuun is, en wij ieders overtuiging eerbiedigen, drukken wij hieronder hun schrijven over. »

Aldus de redactioneele inleiding van een lang stuk in « De Vlaamsche Stem » over « De Vlaamsche Post ».

In dit stuk wordt verontwaardigd protest aangeteekend tegen de lasterpraatjes die ook in Holland een tijdje hun gang hebben gegaan; met aanhalingen uit ons blad wordt er bewezen dat wij slechts willen : Vlaanderen bovenal! en in Vlaanderen Vlaamsch!

Het einde van dit lang artikel luidt als volgt :

« Meer dan ooit zijn er waakzaamheid en eensgezindheid noodig onder de Vlamingen, willen zij hun volk behouden zien komen uit deze crisis.

Laat ons daarom voorzichtig zijn met onze woorden, elkander niet lichtzinnig beschuldigen en vooral laat ons niemand uit onzen schoot werpen. »

« De Vlaamsche Post » zal dien goeden raad steeds voor oogen houden.

Belgische Imperialisten.

Een medewerker van « Le XXe Siècle » eischt voor België.... Aken en al wat er rond ligt.

Emile Van der Velde wil slechts enkele grensdorpen en zou Luxemburg desnoods ook aanvaarden. Anderen meer willen België uitbreiden tot aan den Rijn.

En Emile Royer wil alles herstellen zooals 't vroeger was.

Rik De Man, de leider der centrale voor arbeiders opvoeding wil Duitschland laten zooals 't is. Maar anderen willen het geheel verbrokkelen.

Zoo gaan de discussies in Le Havre en te Londen, in « Le XXe Siècle » en in « L'Indépendance Belge de Londres. »

Beste lezer lijkt dit alles ons, die hier gebleven zijn, niet een beetje gek?

Vlamingen in Holland.

Wij lezen in de « Nieuwe Rotterdamsche Courant » dat de Brusselaar Lucien Brulez, doctor in Wijsbegeerte en Letteren der Brusselsche Hoogeschool, een lezing heeft gehouden in de « Vereeniging voor godsdienstige en ethische Vraagstukken », te Leiden.

Het onderwerp dier lezing was : Theologie en Theodicee.

Helgoland.

Dit kleine eilandje is in dezen tijd wel een der meest besproken en belangrijkste plaatsen van Duitschland. Het is een sterke zeevesting en men zou kunnen zeggen dat Duitschland van daaruit zijn sprong ter verovering der zee wagen wil.

Nochtans het eilandje is eerst sinds vijf en twintig jaren door Duitschland verworven. Het behoorde vroeger aan Engeland die het in 1890 uitwisselde tegen zeer waardevolle Duitsche bezettingen in Afrika.

Wie er aan dit koopje 't meest geprofiteerd heeft zal het resultaat van den zee-oorlog ons eerst leeren.

De economische oorlog.

De oorlog die nu woedt is vooral een handelsoorlog. De volgende vergelijkende statistiek zullen onze lezers dus wel met belangstelling lezen.

Alles is in milliarden mark aangegeven :

	Frankrijk	Engeland	Ver. Staten	Duitschland
1894				
Invoer	4.840	8.896	3.549	4.574
Uitvoer	3.832	6.315	3.745	3.540
1900				
Invoer	4.794	10.674	3.570	6.129
Uitvoer	4.417	7.229	5.857	4.960
1907				
Invoer	6.300	13.174	6.025	9.570
Uitvoer	5.805	10.567	7.900	7.441

Deze cijfers zijn getrokken uit Jahrbücher für Statistik.

Het Algemeen Handelsblad en de Vlaamsche beweging.

In het « Algemeen Handelsblad » van Amsterdam lezen wij een langen brief uit België over de Vlamingen en de oorlog. De schrijver ervan zegt o. m. het volgende :

« Ah? Après la guerre on n'en parlera plus du Flamand? 't Is zoo gauw uitgesproken. zoo'n lijkrede. Alsof men een gansch volk, met zijn taal, zijn kunst, zijn toekomst-ideaal, zijn groeiende cultuur, zoo maar door een paar woorden kan wegcijferen.... De Vlamingen weten het gelukkig dat de toekomst voor hen is, en zij hebben nog genoeg levenskracht, om, niettegenstaande den zwaren slag dien zij tezamen met de gansche menschheid ontvangen hebben, voort te arheiden aan hun cultuurbeweging; die zeker door geen ijdel gezwets ten onder kan worden gebracht.

Er staat in die brief nog meer belangrijks waarover « De Vlaamsche Post » het nog hebben zal.

Laatste Duitsch bericht.

BERLIJN, 20 Maart. Bij St. Eloi aan den baan Wyschaete-Yperen ontrukten wij aan de Engelschen een groep huizen. Aan de zuidelijke helling van den Lorette-heuvel een Fransche schuilhoek van den vijand gezuiverd In de Champagne noordelijk van Beau-Séjour eenige Fransche loopgrachten genomen. Afzonderlijke Fransche aanvallen ten noorden van Verdun in de Woeuvre-vlakte en aan den oostrand der Maashoogten bij Combres onder zware verliezen van vijand afgeslagen.

Verscheidene aanvallen op onze stellingen aan den Reichsackerkopf en Hartmannskopf eindigden in ons vuur.

Aan het oostelijk front naar verhouding rust. Memel door de Russen bezet.

Kunst Kronijk

Beethovens IXe Symphonie.

Wie Beethovens ontwikkelingsgang aandachtig volgt, leert zijn werken beschouwen als één onafgebroken reeks, als één geweldige evolutie; negen mijlpalen bakenen den afgelegden weg af: de negen symphonieën.

Beethovens IXe beteekent: het bereiken van den eindpaal; — of neen : het beklimmen van den hoogen bergtop, vanwaar de blik vrij vooruitzweeft over nieuwontdekte landen naar verre lichtende einders. Het is Beethovens nalatenschap aan de menscheid : de moderne muzikale gedachte.

Geen ontwikkeling zonder strijd. Veel gesmaad werd ze, hemelhoog geprezen, verminkt, liefdevol ontleed. Rossini vindt ze onverteerbaar; « The Harmonicon » acht het zeer jammer dat ze ooit geschreven werd; Wagner als jongeling bestudeert ze halve nachten, schreiend van vervoering, overschrijvend, aanpassend voor piano. — Die jaren van strijd zijn voorbij. De negende Symphonie is voor allen een werk van de hoogste beteekenis geworden, dat men niet steeds op *dezelfde* wijze opvat of waardeert, maar dat zonder twijfel een der heerlijkste gewrochten is van den menschelijken geest.

De « negende » werd slechts enkele jaren vòòr Beethovens dood getoonzet; het is eigenlijk zijn laatste groot orkestwerk. Op dat oogenblik had de noodlottige doofheid den toondichter reeds geheel afgescheiden van de buitenwereld; zou het niet juist daardoor zijn, dat zijn gedachten dubbel rijp werden, zijn voelen dubbel fijn, zijn fantasie stouter en rijker dan ooit? Een doof toondichter! De blinde Homeros...

Maar laten we nu overgaan tot de ontleding van het kunstwerk zelf.

Welk is de groote leidende gedachte? De leiddraad wordt ons gegeven door Beethovens plan zelf : zijn Symphonie wordt bekroond door een koor op Schillers « Ode aan de Vreugde ». *Een symphonie aan de Vreugde* zal het dus zijn : de worsteling van den mensch met het noodlot, zijn levensgang, zijn heerlijk bewust-worden, zijn uitjubbelen van de vreugde, de allerhoogste vreugde.

De vier deelen van de Symphonie zouden we zóó kunnen samenvatten :

1. Storm en kamp; levenstragiek.
2. De ruwe genietingen; eenvoudige natuurvreugd.
3. De liefde.
4. Het hoogste : de algemeene menschenliefde.

Het ligt in het diepste wezen van de muziek dat deze ontwikkelingsgang van de menschelijke ziel slechts op ééne wijze kon uitgedrukt worden : de ontwikkeling van de instrumentale muziek en haar eindelijke bekroning : de menschelijke stem hoogste vreugde begrijpt, die alleen is mensch in den vollen zin van het woord; en slechts de rein-menschelijke zang kan zijn gevoelens vertolken.

Evenwijdig dus met de hiervoren aangeduide indeeling, zouden we de 4 deelen aldus kunnen noemen :

1. Het chaotische klankenmateriaal, de orkestmassa.
2. De individualiseering van elk speeltuig.
3. De muziek als uitdrukkingsmiddel voor de menschelijke gevoelens.
4. De ontwikkeling van den recitatiefzang en de menschelijke stem, met een grootsch slotkoor.

De grootsche opvatting van de « negende » komt tot uiting in de gebruikte middelen; het is verreweg de langste van de negen symphoniën : ongeveer één uur en een kwart. Het orkest telt voor de eerste maal 4 horens; in het laatste deel komen bazuinen, contrafagot, kleine fluit, triangel, groote trom en schijven bij het gewone orkest.

Men bemerke dat het *Vivace* voor het *Adagio* geplaatst is, dat in tegenstelling staat met het eindstuk. De schoonheid van vorm gaat dus samen met de ontwikkeling der gevoelens volgens het aangeduide plan.

I^e DEEL - ALLEGRO.

Een duister-schemerend tremolo van de snaren met lange hoorntoonen het oor aarzelt... een crescendo : en fortissimo zet het hoofdthema in, dreigend als een geheven zwaard : « Ontberen zult ge, ontberen! » (R. Wagner).

Tegen die booze machten treedt de mensch worstelend op, zoekend en strevend in nacht en nood. Het woud van Dante! Geen uitweg; wanhoopskreten, vertwijfeling, nieuwe pogingen.

Een oogenblik kalmte; in de verte « glimlacht weemoedig het geluk » (R. Wagner) : de houten blaasinstrumenten geven dat heerlijk weer; hoor hoe de verdwaalde herleeft, en met nieuwe hoop zich wendt naar het licht. Maar de vijandelijke machten (fortissimo, gansch het orkest) versperren hem den weg : « Neen, hier niet door! » Stille smart, onrustig verlangen, opstand, nieuwe bedreiging wisselen elkaar af. Dr M.

(*Wordt vervolgd.*)

Officieele Eerelijst van Belgische gesneuvelden

De eerste volledige officieele lijst van Belgische gesneuvelden

(UIT HET STAATSBLAD)

5000 namen volgens regiment naar alphabetische orde gerangschikt —

Prijs : 0,30 fr.

Verkrijgbaar bij al onze verkoopers en ten bureele van de *Vlaamsche Post*, Begijnhoflaan, 40, Gent.

Soldaten gesneuveld voor het Vaderland, Ontgraving en vervoer naar alle plaatsen des lands. Bestuurlijke formaliteiten, enz, Voordeelige eo ditiën. — Inlichtingen : Bestuur der inter- Ge neentelijke begrafenisdiensten, 11, Gewat. Gent.— — — — —

FABRIEK
VAN
Papier en Papieren Zakken
IN ALLE SLACH
Adolf Van den Breen
Slachthuislaan 17 en 18 GENT

Inpakpapier per riem en per rol voor fabrikanten en groothandelaars — Wit cassépapier voor winkeliers. — Perkament, gesatineerd, mat en doorschijnend papier voor beenhouwers, spekslagers, enz.
Papieren zakken voor kruideniers, brood- en pasteibakkers, drogisten, apothekers, beschuitbakkers, handelaars in tabak en sigaren, enz — Doozen en trommels voor pasteibakkers. — Papier voor brouwers. — Etiketten voor suikerij, enz. — Dubbele en driedubbele zakken voor suikerij, koffie, thee. — Zakken voor hoeden, klakken en modeartikelen.
VOORDEELIGE PRIJZEN.
Het huis gelast zich ook op zakken en papier, firma enz te drukken.
De firma VAN DEN BREEN bestaat sinds 35 jaar.

BERICHT
AAN ONZE LEZERS

Te rekenen van
Zondag 14 Maart
zijn onze Vlaamsche verkoopers gemachtigd
« DE VLAAMSCHE POST »
tegen wekelijksche betaling van
35 centiemen
af te leveren.
De inschrijvingsbladen van drie, zes of twaalf maanden, mogen aan onze verkoopers worden overhandigd of worden gezonden aan de redaktie
Begijnhoflaan, 40, Gent

Ursmar LAURENT
Groot Meerhem. 213, GENT
Rue Rempart des Moines, 126
BRUSSEL
—o—
Dagelijksche regelmatige VERVOERDIENST
TUSSCHEN
Gent-Brugge-Brussel-Antwerpen
Luik-Verviers-Leuven-Namen
Charleroi-Bergen en omstreken
dezer steden
Afhalen en thuis brengen van koopwaren
VRAAGT HET TARIEF

Boek- en Steendrukkerij
De Vos & Hussein & Cie
Begijnhoflaan, 40, GENT
BIJZONDERHEID VAN HANDELSDRUKWERK
—
UITGEVERS
—
Fabriek van Reigsters
—
VERZORGD WERK MATIGE PRIJZEN

Verant.-Uitg.: L. Picard. -- Drukk. DE VOS en HUSSEIN en Cie